

Otázka na ústne zodpovedanie O-000045/2020

podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

článok 136 rokovacieho poriadku

Anna Fotyga (ECR), **Mazaly Aguilar** (ECR), **Petras Auštrevičius** (Renew), **Franc Bogovič** (PPE), **Marco Campomenosi** (ID), **Derk Jan Eppink** (ECR), **Rosa Estaràs Ferragut** (PPE), **Raffaele Fitto** (ECR), **Rasa Juknevičienė** (PPE), **Elžbieta Kruk** (ECR), **Andrius Kubilius** (PPE), **Miriam Lexmann** (PPE), **Ljudmila Novak** (PPE), **Juozas Olekas** (S&D), **Urmaz Paet** (Renew), **Maite Pagazaurtundúa** (Renew), **Stanislav Polčák** (PPE), **Elžbieta Rafalska** (ECR), **Frédérique Ries** (Renew), **Bert-Jan Ruissen** (ECR), **Bogdan Rzońca** (ECR), **Massimiliano Salini** (PPE), **Jacek Saryusz-Wolski** (ECR), **Radosław Sikorski** (PPE), **Ivan Štefanec** (PPE), **Hermann Tertsch** (ECR), **Ruža Tomašić** (ECR), **Romana Tomc** (PPE), **Alexandr Vondra** (ECR), **Veronika Vrecionová** (ECR), **Charlie Weimers** (ECR), **Jadwiga Wiśniewska** (ECR), **Jan Zahradil** (ECR), **Roberts Zīle** (ECR), **Milan Zver** (PPE), **Kosma Złotowski** (ECR)

Vec: Situácia v oblasti ľudských práv v Iráne, najmä situácia politických väzňov odsúdených na trest smrti

Situácia v oblasti ľudských práv v Iráne je stále mimoriadne zlá. Pri protestoch, ktoré vypukli v novembri minulého roka, bolo uväznených viac ako 12 000 ľudí a minimálne 1 500 ľudí prišlo o život. O osude mnohých zadržovaných osôb stále nie sú k dispozícii žiadne informácie. Valné zhromaždenie OSN 18. decembra 2019 prijalo rezolúciu, v ktorej už 66. raz odsúdilo iránsky režim za systematické porušovanie ľudských práv vrátane svojvoľného zatýkania, zadržovania väzňov, zavražďovanie etnických menšín a obmedzovanie slobody prejavu. Parlament prijal 19. decembra 2019 uznesenie, v ktorom odsúdil reakciu iránskeho režimu na nenásilné protesty v novembri 2019 a žiadal bezpodmienečné prepustenie všetkých zadržovaných protestujúcich, obhajcov ľudských práv a novinárov. V uplynulých mesiacoch došlo v Iráne k ďalším vlnám zatýkania. 10. apríla 2020 boli bezdôvodne zadržaní a zbití dvaja elitní iránski študenti Alí Júnési a Amír Hosajn Morádí. Iránska opozícia následne zverejnila mená 18 ďalších osôb, ktoré boli zatknuté počas nedávnych protestov. Pred niekoľkými dňami najvyšší iránsky súd potvrdil trest smrti pre Amíra Hosajna Morádího, Mohammada Radžabího a Sa'ída Tamdžídího, ktorí boli zatknutí na základe politických obvinení počas minuloročných novembrových protestov. Protestujúcich a disidentov režim pravidelne odsudzuje na trest bičovania. Iránsky režim zatiaľ nepovolil vstup osobitného spravodajcu OSN do krajiny a bráni akémukoľvek spôsobu monitorovania situácie v oblasti ľudských práv v Iráne.

1. Tí, ktorí boli nespravodlivo zatknutí a zadržaní, sú vystavení mučeniu a niektorým z nich môže hroziť trest smrti. Aké konkrétne a naliehavé iniciatívy plánuje Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) prijať, aby zabránila vykonaniu trestov smrti, zastavila mučenie a zaručila, že iránsky režim prepustí osoby, ktoré boli nespravodlivo zadržané a uväznené?
2. O akých proaktívnych opatreniach uvažuje EÚ, ktoré by posilnili ľudské práva v Iráne a zaručili, že Iráncania budú môcť uplatňovať slobodu zhromažďovania a vykonávať svoje právo na slobodu prejavu pri budúcich protestoch bez toho, aby boli potom prenasledovaní režimom?
3. Aké kroky podnikla ESVČ v súvislosti s prípadmi politických väzňov, ktorí boli po novembrových protestoch odsúdení na trest smrti, vrátane Amíra Hosajna Morádího, Mohammada Radžabího a Sa'ída Tamdžídího a ako reagovala na prípad Alího Júnésiho?
4. Vplyv a moc Zboru islamských revolučných gárd (IRGC) rastie. USA zaradili IRGC na zoznam teroristických organizácií. Bude EÚ postupovať podobne, vzhľadom na úlohu IRGC pri krvavom potlačení novembrových nenásilných protestov? Ako EÚ vníma rastúcu moc IRGC v Iráne z hľadiska ľudských práv a bilaterálnych vzťahov medzi EÚ a Iránom?
5. Bude VP/PK uvažovať o uložení cielených osobných sankcií na osoby ktoré sú zodpovedné za závažné porušovanie ľudských práv, čím by vyslal jasný a rozhodný odkaz Iránu o tom, že EÚ nesúhlasí s touto situáciou?

Predložené: 01/07/2020

Termín na zodpovedanie: 02/10/2020